

деформації, тому у тезах зазначені шляхи вдосконалення, тобто покращення правосвідомості та правової культури. Але найважливішим із усіх заходів змінення правосвідомості – це подолання деформацій, яке здійснюється шляхом правової освіти, просвіти, агітації, правової пропаганди тощо. Тож-бо, формування свідомості потрібно починати з дошкільних закладів.

Список використаних джерел:

1. Шаравара І. Правова свідомість та правова культура в Україні: проблеми їх формування. *Львівський державний університет внутрішніх справ*. Львів, 2015. С.9 -12
2. Кравчук М.В. Теорія держави права (опорні конспекти): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 3-є, переробл. й доповн. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 524 с
3. Суходоля М. Фактичний стан правової культури населення України як відображення деформованої правосвідомості. *Донецький національний університет імені Василя Стуса*. Донецьк, 2021. С.200-204. URL.<https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.1.35> (дата звернення 21 квітня 2024)
4. Сухицька Н.В. Правосвідомість громадян України:стан та напрямки розвитку. *Таврійський національний університет ім. В. Вернадського*. Київ, 2012. С.1-7
5. Сировацький В.І. Деструкція правосвідомості та шляхи її виправлення як об'єкт філософсько-правового аналізу. *Львівський державний університет внутрішніх справ*. Львів, 2013. С.1-20.

Смільська Л.
студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету.
Науковий керівник: к.ю.н., доц.,
доктор права Українського вільного
університету, професор кафедри
теорії права та конституціоналізму ЗУНУ,
Кравчук М. В.

УКРАЇНА СОЦ. ДЕМОКРАТИЧНА ПРАВОВА ДЕРЖАВА : ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Постановка проблеми. Побудова соціально-демократичної правової держави є вирішальним напрямом для сучасної України. В умовах постійних політичних, економічних та соціальних змін ця мета стає ще більш актуальною, оскільки забезпечення прав людини, верховенство права, соціальна справедливість та демократія є невід'ємними складовими стабільного та процвітаючого суспільства. Проте на шляху до досягнення цієї мети постають численні виклики, які потребують глибокого теоретичного та правового аналізу. Хоча концепція соціал-демократії визнана в усьому світі, її адаптація до

конкретних обставин України вимагає ретельного дослідження.

Актуальність дослідження. Актуальність досліджена зумовлена посиленням уваги до принципів соціально-демократичної правової держави, закріплених у Конституції. Україна здобула свою незалежність у 1991 році, тому її можна охарактеризувати як молоду суверенну державу, яка продовжує процес свого становлення і розвитку. Проте, у зв'язку з політичними подіями, включаючи анексію Криму, збройний конфлікт РФ проти України, повномасштабне вторгнення, внутрішні конфлікти та інші фактори, що відносяться до соціальних чи економічних аспектів, можна зробити висновок, що це лише підкреслило необхідність дослідження проблематики цієї теми. Потрібно спонукати до посилення цікавості щодо визначення ефективних реформ у всіх сферах суспільного життя українців.

Мета. Мета дослідження полягає в комплексному аналізі та розробці теоретико-правових засад побудови соціал демократичної держави, визначення перспектив розвитку цих ідей, враховуючи сучасні виклики.

Для досягнення мети ми ставимо наступні завдання:

5. Проаналізувати сучасний рівень розвитку України як демократичної держави.
6. Дати оцінку стану правової системи України.
7. Використати сучасні методи дослідження та аналізу інформації.
8. Дослідити вплив політичної ситуації на процеси реформування правової системи.

Об'єкт дослідження. Законодавча система України, конституційний лад, рівень довіри громадян до влади.

Предмет дослідження. Теоретико-правові аспекти, практичні механізми розвитку соціально-демократичної правової держави в Україні, перспективи зміни системи, проблеми та виклики, що стоять на шляху досягнення мети.

Стан дослідження проблеми. Українські вчені активно досліджують дану тему, маючи ціль проаналізувати становлення держави як соціал-демократичної. Актуальною питання є безперечною й дотепер і потребує постійного вивчення та переосмислення в зв'язку з новими викликами сучасності. Проблемний аспект та аналіз цієї теми розглядали такі українські вчені: М.В. Кравчук, В. Д. Лагутін, А. Ю. Олійник, С. Д. Гусарев, О. Л. Слюсаренко та ін.

Виклад основного матеріалу. Сучасна Україна стоїть перед викликом побудови правової системи, яка гарантувала б захист прав громадян, правосуддя, ефективне та справедливе державне управління. Поняття соціал-демократичної правової держави – це не просто абстрактна ідея, а скоріше відчутна реальність, яка безпосередньо впливає на добробут людей і загальну стабільність країни та нації. Гуманізм, солідарність та збереження державності слугують основою цієї моделі, що вимагає реформи правових норм та соціальних ініціатив, поряд з активним залученням громадян до здійснення державної влади та формування права в країні. Такий підхід має велике значення, оскільки він не лише гарантує гідний рівень життя для всіх громадян, але й підтримує демократію, підтримує верховенство права та сприяє економічному прогресу в країні. Розуміння концепції є актуальним завданням для наукової спільноти, політичних лідерів та громадянського суспільства. Це надзвичайно важливо для того, щоб знайти найефективніші методи зміцнення

та розвитку української державності, а також залучити цінні знання та практики іноземних держав до нашої національної системи права.

Україна є державою соціально-демократичної орієнтації. За словами М. Кравчука держава соціальної демократії – це організація економічного життя суспільства, якої ще не існувало в історії людства. Такий історичний тип держави передбачає організацію політичної влади трудівників-власників, яка забезпечує захист прав і свобод нації та народу на основі справедливості та солідарності. [1, с. 75]. Це перехідний тип держави, яка ще в етапі становлення як держави соціальної демократії в майбутньому, де організація політичної влади забезпечує рівність всіх частин суспільства та створює умови для забезпечення основних загальних прав людини, благ громадян, права нації і народу.

В статті 1 Конституції України зазначено, що Україна є правовою державою [2, с. 3]. Для побудови правової держави потрібно підтримувати розвиток громадянського суспільства, владі забезпечити захист прав народу і демократичних інститутів. В. Д. Лагутін вважав, що правова держава – це демократична соціальна держава, підконтрольна суспільству, всі дії владних структур якої підпорядковані чинному законодавству [3, с. 243]. Щоб підтримувати зв'язок державної верхівки з громадянами та розвивати демократію, потрібно зміцнювати механізми, які стосуються здійснення народом влади. Є необхідність у реформуванні правової системи, шляхом зміцнення системи права України, незалежності судів, та у впровадженні ефективних антикорупційних механізмів.

Соціальна держава – це вільна демократична правова держава, в якій забезпечується гідне людини життя у плані її матеріального і соціального обслуговування, гарантується індивідуальна свобода особи та цивілізованими методами досягається соціальна злагода, вирішуються соціальні конфлікти» [4, с. 55]. В Україні є великий потенціал щодо становлення як соціальною державою, проте шлях до досягнення цієї цілі вимагає комплексних дій та реформ. Повинна бути активна участь усіх суспільних інститутів. Є фактори, що впливають на шанси України стати соціальною державою, це позитивний розвиток кваліфікованих спеціалістів, а особливо у ІТ-сфері, міжнародне визнання, великий аграрний потенціал, саме це може стати рушійною силою для досягнення економічного зростання. Щодо політичних факторів, Україна прагне до Європейської інтеграції, що спричиняє безліч реформ, спрямованих на покращення соціальних стандартів та захисту прав народу. Громадяни відіграють активну участь у житті своєї країни, це відображається у кількості волонтерських організацій, благодійних ініціатив, громадських організацій, розвиненому громадянському суспільстві, які безпосередньо формують демократичну та соціальну державу.

Висновок. Станом на сьогоднішній день, Україна прагне до утвердження себе як соціально-демократичної правової держави, де панує верховенство права, гарантуються права та свободи громадян, а влада активно втручається в соціально-економічне життя для забезпечення добробуту людей. Цей шлях складний і потребує комплексних реформ та спільних зусиль влади, громадянського суспільства та наукової спільноти. Є виклики, які стоять на шляху досягнення бажаного, збройна агресія РФ проти України, окупація, анексія Криму Росією та внаслідок цього низки інших факторів, таких як

економічна нестабільність, недосконалість системи права, але втілення в життя принципів соціально-демократичної правової держави – це шлях до забезпечення гідного життя для всіх громадян України, утвердження демократії, верховенства права та стійкого економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Кравчук М. В. Теорія держави права (опорні конспекти) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-тє вид. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 524 с.
2. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> (дата звернення: 30.05.2024).
3. Лагутін В. Людина і суспільство : Експерим. підручн. для 11 кл. Київ : Сусп-во, 1992. 256 с.
4. Гусарев С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Юрінком інтер, 2001. 176 с.

Скочиляс О.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету.*

*Науковий керівник: к. ю. н., доц., доктор права УВУ,
професор кафедри теорії та історії
держави і права ЗУНУ, академік академії
політико-правових наук України,
Почесний доктор університету,
Заслужений юрист України
Кравчук М. В*

ПРОБЛЕМИ ПРАВ ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Проблема захисту прав людини в Україні залишається однією з найактуальніших тем у сфері суспільних та державних відносин. Незважаючи на певні успіхи у законодавчому забезпеченні прав людини, існує низка проблем, що потребують негайного вирішення. Це питання стосується різних аспектів життя, таких як свобода слова, право на справедливий суд, запобігання катуванням, забезпечення прав національних меншин та внутрішньо переміщених осіб.

Основними проблемами є недостатня ефективність правозахисних інституцій, корупція у системі правосуддя, недосконале законодавство та відсутність належної інформованості громадян про свої права. Також викликає занепокоєння питання реалізації міжнародних стандартів прав людини, особливо в умовах збройного конфлікту на Сході України.

Таким чином, тема захисту прав людини в Україні вимагає комплексного підходу, включаючи покращення законодавчої бази, підвищення ефективності роботи правозахисних органів та забезпечення реального захисту прав кожного громадянина.